

a védő a támadóval szemben mindig előnyben van, különösen vonatkozik ez az önállóan támadó harckocsikra, amelyek ha szabad úgy kifejeznünk „vakságuk“ miatt a védőnek teljesen ki vannak szolgáltatva. Tehát ilyen helység-harcba bevetett harckocsikat a lehetőségekhez képest mindig lássunk el kísérő gyalogsággal, mert ellenkező esetben a harckocsik az elérendő eredményt csak igen nagy véráldozattal tudják megoldani. A második világháborúban, 1942 decemberében egy páncélos hadtest önállóan foglalta el Tacinszkája helységét, de egyébként is előtünk játszódtott le és még emlékezetes a páncélosok városokban való alkalmazása Budapest, majd Bécs és Berlin ostrománál.

Isáki László

Folyami akadályok leküzdése

(Ország Katonai Szemle 1946. évi 13. számában. Jávorszky vezérőrnagy-cikke.)

A Vörös Hadsereg csapatainak bőséges alkalmá volt a hosszú és változó szerencsével folyó háború alatt tapasztalatokat gyűjteni a folyóátkelések végrehajtásában, melyet katonai szakíróik a legbonyolultabb és a rendes támadó harctól eltérő feladatnak tartanak: Jávorszky vezérőrnagy — kizárólag támadó hadműveletekkel kapcsolatban — ezeket az eltéréseket és különleges harcmozzanatokat tárgyalja az összes fegyvernembeli vezetők figyelmére méltó tanulmányában.

A folyami akadályok leküzdésének lényegét a megszervezésben látja s ebben különbséget tesz az ellenséggel való érintkezésből, illetve menetből kezdődő átkelés szerint. Az előbbinek lényege: az ellenség erejét először tüzérségi, aknavető és repülő tömegtámadással meg kell rendíteni, majd az első átkelő lépcsőt irányított tűzzel kell biztosítani. Menetből (üldözésből) kiinduló átkelésnél viszont hangsúly a gyorsaságon és meglepésen van. Gyorscsapatok átszivároghatva az ellenség vonalán, előre elfoglalhatnak átkelési helyeket, illetve megakadályozhatják ellenséges hídfőállások létesítését. Ebből a célból az erőcsoportosítást idejében végre kell hajtani. (Előfordul, hogy 40—80 km-re a folyótól már elrendelték az átkelést és hídfőalakítást.)

A folyón való átkelés mindkét esetben nagy jelentőséget tulajdonít a rejtőzésnek és felderítésnek. A felderítést a vezetés és az összes csapatok a saját szempontjukból önállóan is végzik. A parancsnoki felderítés az átkelési helyeket, a fő támadási irányt és az első támadási célokat állapítja meg. A tüzérség felderítése a tüzelőállásokra, előre vonási útakra, behajózási viszonyokra és közvetlen célokra terjed ki. A műszaki felderítés, mely a folyó tulajdonságait, partviszonyokat, átkelési lehetőségeket és eszközöket fürkészi ki, főleg a közvetlenül menetből történő átkelésnél döntő fontosságú.

Az átkelés időpontját a harc helyzettől teszi függővé az író, tehát nappal is lehet erőszakos folyamátkelést végrehajtani, ha megvan az erőbeli és anyagi túlsúly ehhez és megbízható légvédelemmel számol-

hatunk. Élesen elhatárolja és az anyagi előkészületeknél is hangsúlyozza, hogy az átkelés két harcfeleladatból áll:

1. Az előterep birtokbavétele és az átkelési sáv kiszélesítése, mely az első lépcső kötelékeitől különös gyorsaságot és határozottságot követel.

2. Az előterep megtartása, mely gyors szervezést és futólagos védőállás kiépítését kívánja az ellentámadás visszaverésére.

A sok sikeres, meglepetésszerűen végrehajtott átkelést négyrészből, a megtévesztő és tüntető átkeléseknek tulajdonítja. Sikerral alkalmazták a mesterséges ködfüggönyt, melynek szélessége az átkelési arcvonal szélességének többszöröse.

Az átkelő zömöt rugalmasan kell alkalmazni, esetleg a tervezett iránytól eltérve kell bevetni. Ezért a tapasztalat szerint legalább két átkelési hely szükséges ezredenkint. Erőszakos folyamatkésnél a lövészezred általában két lépcsőt alkot, hogy a második lépcső esetleges eltolás után szárnyon fejthesse ki támadását.

Az ezredparancsnok harcálláspontja közel legyen a parthoz, 500—800 méterre a folyótól. Az ezredparancsnok a második vagy harmadik lépcsővel keljen át.

Érdekes, hogy a szabványos eszközök helyett a helyszínen található átkelési eszközök, főleg halászcsonakok szerepét domborítja ki. A gumicsónakokat sérülékenyséjük miatt csak a hátsóbb lépcsőben alkalmazza.

A tüzérség szerepe az átkelés napszaka szerint változik. Fontos feladata a parton és a szárnyakon lévő oldalazó tüzfegyverek leküzdése, miután ezek az átkelő eszközökre tüzüket megnyitották. Ezt egyes nyílt állásban lévő lövegek hajtják végre, míg a fedett állásokban lévő megsemmisítő tüzcsapást mérnek a többi ellenséges tüzfészkekre és élőerőkre.

A hídfőállás elfoglalása után az első lépcső csapatainak feladata annak megvédése, illetve a tüzrendszer, páncélelhárítás, felderítés, figyelés, légvédelem megszervezése és az összeköttetés helyreállítása a tüzérséggel. A tüzérség feladata a harcnak ebben a fázisában a szárnyak védelmére tüzelőkészítés, ezért az elülső részeket és a szárnyakat éjjel jelezni kell. Ellentámadás ellen tüzérségi és aknavető tüzfüggönyt kell fektetni.

Az író befejezésül hangsúlyozza, hogy a folyamatkés összes részleteit alapos békekiképzéssel sulykolásszerűen kell oktatni.

*

A tanulmány részletei sehol nem mutatnak eltérést saját Harcászati Szabályzatunktól. Jelentősége számunkra az, hogy megkönnyíti a háborús események megértését, megmagyarázza a vizitechnikailag kevésbé felszerelt csapatok sikereit. Egyszerű, de rendkívül erőlyesen alkalmazott világos elveket ad és messzenéző vezetésre tanít.

Átfogó jellege ellenére feltűnik, hogy nem említi a folyamierők közreműködését, melyek éppen az általa kihangsúlyozott vállalkozáso-

kat, meglepetéseket végezhetik sikerrel a folyóátkeléseknél. Ezt éppen a minket legközelebből érdeklő szovjetország dunai hajóraj magyarországi működése bizonyítja.

Bóra Gyula

Folyóátkelés vontatókötél segítségével.

(Az Orosz Katonai Szemle 1946. évi 16. számában, Kosarin N. főhadnagy cikke nyomán.)

Az igen érdekes és gyakorlati cikk annak a problémának megoldásával foglalkozik, hogyan kelhet át kisebb egység (szakasz) át-hajózási eszközök nélkül kisebb folyókon, abban az esetben is, ha a csatárok egy része rosszul, vagy egyáltalán nem tud úszni.

A cikk több kipróbált eljárást ismertet. Mindegyik eljáráshoz szükség van arra, hogy a szakaszból legalább kettő-nyolc csatár jól tudjon úszni, azonkívül szükséges még erős kenderkötél is (vontatókötél).

Az alábbiakban ismertetjük egy szakasz (40 fő) 50 m széles folyón való átkelésének módozatait, a szükséges anyagok feltüntetésével:

1. *módozat.* Anyagszükséglet: vontatókötél 150 fm, vékonyabb kötél 300 fm, 1 m hosszú és 20—25 cm Φ gömb vagy hasábfa 100—110 darab.

Az egymástól 50—80 cm távolságra helyezett gömb vagy hasábfaakat a vékonyabb kötél segítségével össze kell kötni (kötélhágcsószerűen), 2—3 jól úszó katona a vontatókötél egyik végével átúszik a túlsó partra. A csatárok folyamatosan vízbe viszik az összekötött hasábfaakat, ráhelyezik a vontatókötélre, majd egyenként ráfeküsznek a fákra és a vontatókötelet megfogják. A túlsó parton lévő csatárok a vontatókötél húzásával a szakaszt átsegítik az akadályon. A partot érők a vontatókötél húzásában részt vesznek. A tapasztalatok szerint egy szakasz 80—100 m széles folyón 7—10 perc alatt kelt át, ha az anyag elő volt készítve.

2. *módozat.* Anyag szükséglet: vontatókötél, 300—350 m, 1.5—2 méter hosszú, 20—25 cm Φ gömb vagy hasábfa, 35—38 darab.

2—3 jó úszó a vontatókötél végével átúszik. A csatárok egymás mögött felállnak és páronként jobb és bal hónuk alá vesznek egy-egy gerendát, majd a vontatókötélhez mennek és abba kézzel bele kapaszkodnak. A következő pár 3—5 m távközbe áll az előbbitől. Amikor az első pár a vízbe gázolva mellmagasságig vízbe kerül, a vontatókötél húzását meg kell kezdeni.

3. *módozat.* Anyagszükséglet: vontatókötél, 120 fm.

A vontatókötél végeit összekötjük. A duplán vett kötél végével 5—8 ember átúszik. A többiek 5—7 m-es távközre egymás után bekapaszkodnak a kötéllbe, amelyet a túlsó parton lévő *gyorsan* vonatnak (hogy az emberek ne süllyedjenek víz alá). Egy ember a túlsó